

RAHMI KOÇ:

“Türkiye Avrupa enerjisi için önemli konumda”

Koç Holding Şeref Başkanı ve ICC Eski Başkanı Rahmi Koç: “Türkiye Irak’tan gelen gazın geçiş ülkesi konumundadır. İleride Avrupa’ya güvenli enerji geçişi sağlayan ülke olacaktır”

Beşinci Dünya Odalar Kongresi kapsamında düzenlenen “Enerjinin Geleceğinin Güvenceye Alınması” konulu oturumda konuşan Koç Holding Şeref Başkanı ve ICC Eski Başkanı Rahmi Koç, enerjinin tüm dünya için hayati önem taşıdığını ve bunun birçok sebebi olduğunu belirterek, “Dünya ekonomisinin büyümesi, yüksek likidite ve düşük faiz tüm dünyanın enerjiye olan ihtiyacını artırmakta fakat buna karşılık enerji kaynakları azalmaktadır. Yani iki zıtlık ortaya çıkıyor. Talep artarken arz azalmakta bu da enerji fiyatlarının yükselmesine neden oluyor. Buna çözüm olarak da enerji kullanımında emisyon seviyesi düşürülmeli” dedi.

TÜRKİYE’NİN ENERJİ İHTİYACI ARTIYOR

Türkiye’nin stratejik konumu nedeniyle eşsiz bir pozisyonda olduğunu vurgulayan Koç, Türkiye’nin enerji ithalatçısı bir ülke olarak kaynaklar açısından diğer ülkelere bağımlı olduğunu ve öteki ülkelerde olduğu gibi GSMH’si arttıkça enerji ihtiyacının da yükseldiğini vurguladı. Koç, yurt içi kaynakların kullanılması açısından çalışmalar yapıldığını, ancak artan talebe yanıt verecek seviyeye ulaşamadığını ifade etti.

Rahmi Koç, Türkiye’nin, “enerjiye aç” Avrupa ile enerji kaynakları açısından zengin Rusya, Orta Doğu ve Hazar bölgeleri arasında eşsiz bir coğrafi konuma sahip olduğunu dile getirerek, “Türkiye bu sebeple hidrokarbon kaynaklarına aç olan piyasalara taşıma açısından her zaman tartışmaların bir parçası olmuştur. AB ve Batı Dünyası arz kaynaklarını çeşitlendirmek istemektedir. Bu sebeple Türkiye, Doğu ve Batı arasında bir enerji koridoru haline dönüşmüştür. Türkiye’nin bu anlamda kendi enerji stratejisini buna bağlı olarak şekillendirmesi gerekmiştir” dedi.

Türkiye’nin enerji stratejisinin bir örneğinin Bakü Tiflis Ceyhan petrol boru hattı olduğunu söyleyen Koç, bunun yanında Samsun Ceyhan boru hattının başlatılmasının da doğrudan olmayan enerji transferinin bir örneği olduğunu ifade ederek şöyle konuştu:

“Türkiye son dönemde artan talebe de yanıt verecek seviyeye çıkamadı. Türkiye Rusya, Hazar Bölgesi

Koç, enerji kaynakları azalırken enerji talebinin arttığını, bu nedenle de enerji fiyatlarında bir yükseliş yaşandığını söyledi.

ve Ortadoğu'nun tam ortasında. Bu da Türkiye'yi enerji açısından eşsiz bir konuma getiriyor. Türkiye dünyanın hidrokarbon kaynaklarını taşıyacak merkezde. BTC hattının yapılması, Samsun Ceyhan Boru Hattı, Şahdeniz Projesi, Türkiye'yi Avrupa ile bu kaynaklar arasında bir köprü yapmıştır. Ayrıca Nabuko projesi de doğalgaz taşıma ağının diğer bir projesidir. Türkiye ayrıca Irak'tan gelen gazın geçmesini de sağlayacaktır. Bu önemli projeler, Türkiye'ye enerji arzı güvenliği ve enerji faturalarının inmesinde bir kolaylık sağlıyor. Ancak yarattığı istihdamla bir faydası oluyor.”

BORU HATLARI VE TÜRKİYE

Bu çerçevede geliştirilen boru hattı projelerine değinen Koç, bu tür çalışmaların Türkiye'nin gelecekte AB'ye güvenli enerji sağlayan bir ülke olmasını sağlayacağını belirterek konuşmasına şöyle devam etti: “Bütün bu göstergeler güzel, ancak bunların ticari ve stratejik anlamda bizim için önemi nedir? Biz acaba arz güvenliğini sağlayabilecek miyiz? Bu kaynaklara kolay ve ucuz olarak erişebilecek miyiz? Türkiye'nin bu boru hatlarından gerçekten önemli bir geliri mi söz konusu olacak? Maalesef bu sorulara verilecek cevap, hayır. Bu önemli projeler özellikle geçiş esnasında Türkiye'ye faydalı olacaktır. Bu projelerin yarattığı istihdam da Türkiye için önemli olacaktır. Ancak bu boru hatlarıyla gelecek olan gaz, Türkiye'nin enerji ihtiyacının veya enerji faturasının yanında çok yüksek bir oran teşkil etmemektedir.”

Rahmi Koç, hükümet ve şirketlerin bu enerji kaynaklarına mutlaka güvenli ve ekonomik bir şekilde ulaşması gerektiğine işaret ederek, enerji kaynaklarının nakledilmesinde deniz ve boğaz yolları yerine boru hatlarının kullanılması gerektiğini söyledi.

Rahmi Koç, Türkiye'nin rezervleri elinde bulunduran şirketlerde de hisse sahibi olmasının önem taşıdığını, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının (TPAO) hem petrol hem gaz rezervlerinde bir payı bulunduğunu vurgulayarak, bu kaynaklara hissedar olmanın, sadece enerji kaynaklarının taşınmasında bir yol olmaktan çok daha avantajlı olduğunu, Türkiye'nin de stratejisini bu konuma göre değerlendirmesi gerektiğini ifade etti.

ELEKTRİK ÖZELLEŞTİRMELERİ GECİKMESİN

Türkiye'deki enerji piyasasına ilişkin gelişmeleri de aktaran Rahmi Koç, petrol sektöründeki gelişmelerin son yıllarda oldukça tatmin edici olduğunu, Petrol Yasası, serbest fiyatlandırma, rafinerilerin özelleş-

Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi Koç, elektrik arzında 2008-2009 yılında birtakım aksaklıklar yaşanacağını bildiklerini belirterek, “Hükümet, birtakım tedbirler almaya çalışmaktadır. Ancak göstergeler şuna işaret ediyor ki, bu tedbirler yeterli olmayabilir” dedi.

tilmesi, piyasanın serbestleştirilmesi gibi alanlarda olumlu gelişmeler yaşandığını belirtti. Elektrik ve doğalgaz sektörlerinde ise yoğun serbestleşme çabalarına rağmen ilerlemenin çok yavaş geliştiğini söyleyen Koç, Türkiye'nin 2008-2009 yılları arasında elektrik arzında eksiklikler yaşayacağını, hükümetin birtakım önlemler aldığını, ancak bunun da yeterli olmadığını söyledi. Koç, “Türkiye'nin sürdürülebilir büyüme için doğrudan yabancı yatırıma ihtiyacı var. Türkiye Ekonomisi'nin son yıllarda stabil hale gelmesi, ülkeyi yabancı yatırımlar için cazip hale getirmiştir. Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinde üç yabancı elektrik dağıtım şirketinden talep geldi. Özelleştirme süreciyle ilgilenen birtakım şirketler ortaya çıkmıştır ancak bu süreç durdurulmuştur. Bu da yabancı yatırımcıları caydırmakta ve Türkiye'nin imajını zedelemektedir” diye konuştu.

YENİLENEBİLİR ENERJİ YATIRIMLARI İÇİN YENİ TEŞVİKLER GEREKLİ

Rahmi Koç, Türkiye'nin nükleer enerji tesisini kurup, işler hale gelmesi için en az sekiz-on yıl geçmesi gerektiğini vurgularken, yenilenebilir enerji kaynağı olan hidroelektrik potansiyelinin yüksek olmasına karşın Türkiye'de yeterince kullanılmadığını söyledi.

Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynakları kullanımında zayıf kaldığını anlatan Koç, hükümetin yaptığı son değişikliklerle yenilenebilir enerji yatırımlarını teşvik ettiğini, ruhsatlandırma maliyetlerini azalttığını, satın alma gibi alanlarda çeşitli teşvikler getirdiğini ancak uygulamada bunların yeterli olmadığını ifade etti. Koç, “Ülkede enerji etkinliğini artırmak için başka tedbirlerde alınmalıdır. Hükümet önemli adım atmış ancak teşvikler yeterli olmamıştır. Yeni teşvikler getirilmelidir” dedi. Koç, enerjinin herkes için çok önemli hale geleceğini vurguladığı konuşmasında “Çok yakın zamanda Hong Kong'a gittim. Çin'de gece gündüz her yerde elektrikler açık ve her yerler aydınlatılıyor. Sanırım enerji kaynağını sonsuz zannediyorlar. Hiç tükenmeyeceğini düşünüyorlar. Fakat enerji gelecekte bizler için daha önemli hale gelecek. Özellikle Türkiye gibi enerji konusunda dışa bağlı ülkelerde bu konu daha önemli olacak” dedi. Koç, “Enerjinin etkinliği ve yerel enerji kaynaklarının kullanımı Türkiye'nin enerji arzını daha güvenli hale getirecektir. AB üyelik sürecinde, yenilenebilir enerji kaynaklarına daha da odaklanmamız gerekir. Enerji kaynakları bakımından zengin ülkelerle çevrilmiş bir ülke Türkiye. Buna rağmen, kendisi tamamen enerjiye bağımlı bir ülkedir. Yurtiçi ve yurtdışı yatırımcıları enerji sektörüne çekmesi gerekiyor ancak böylelikle gelecekteki enerji ihtiyacını güvenle sağlayabiliriz” diye konuştu.